

আমাৰ পৃথিৱীখন বায়ু, পানী, মাটি, খনিজ পদাৰ্থ, অৰণ্য আৰু বন্যপ্ৰাণীৰে ভৰা। এইবোৰৰ প্ৰত্যেকেই একো একোটা সম্পদ। এইবোৰ আমাৰ বিভিন্ন কামত প্ৰয়োজন হয়। প্ৰকৃতিৰপৰা পোৱা বাবে এইবোৰক প্ৰাকৃতিক সম্পদ বুলি কওঁ।

➤ তলত উল্লেখ কৰা বস্তুবোৰৰ নাম, তালিকাত দিয়া ভাগ অনুসৰি লিখা—

ধান	নাৰিকল	মাছ	গঁড়	হাতী	শাক
চেপুন	নাহৰ	তিতা চঁপা	সৰিয়হ	অমিতা	কয়লা
ভালুক	শিছ	অজগৰ	বান্দৰ	পালেং	কাছ
চাহপাত	বাঁহ-বেত	খাৰুৱা-তেল	তামোল	তিমি মাছ	চূণশিল
কুঁহিয়াৰ	মাটি-কঁঠাল	প্ৰাকৃতিক-গেছ	ঘঁৰিয়াল	পাণ	পদুমফুল

খেতিৰপৰা পোৱা	হাবিৰপৰা পোৱা	মাটিৰ তলৰপৰা পোৱা	পানীৰপৰা পোৱা

ওপৰৰ তালিকাত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা বস্তুবোৰ আমাৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদ। অসম এখন প্ৰাকৃতিক সম্পদত চহকী ৰাজ্য। এই সম্পদসমূহক চাৰিটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি—

(ক) কৃষিজাত সম্পদ (খ) বনজ সম্পদ (গ) খনিজ সম্পদ আৰু (ঘ) জলজ সম্পদ।

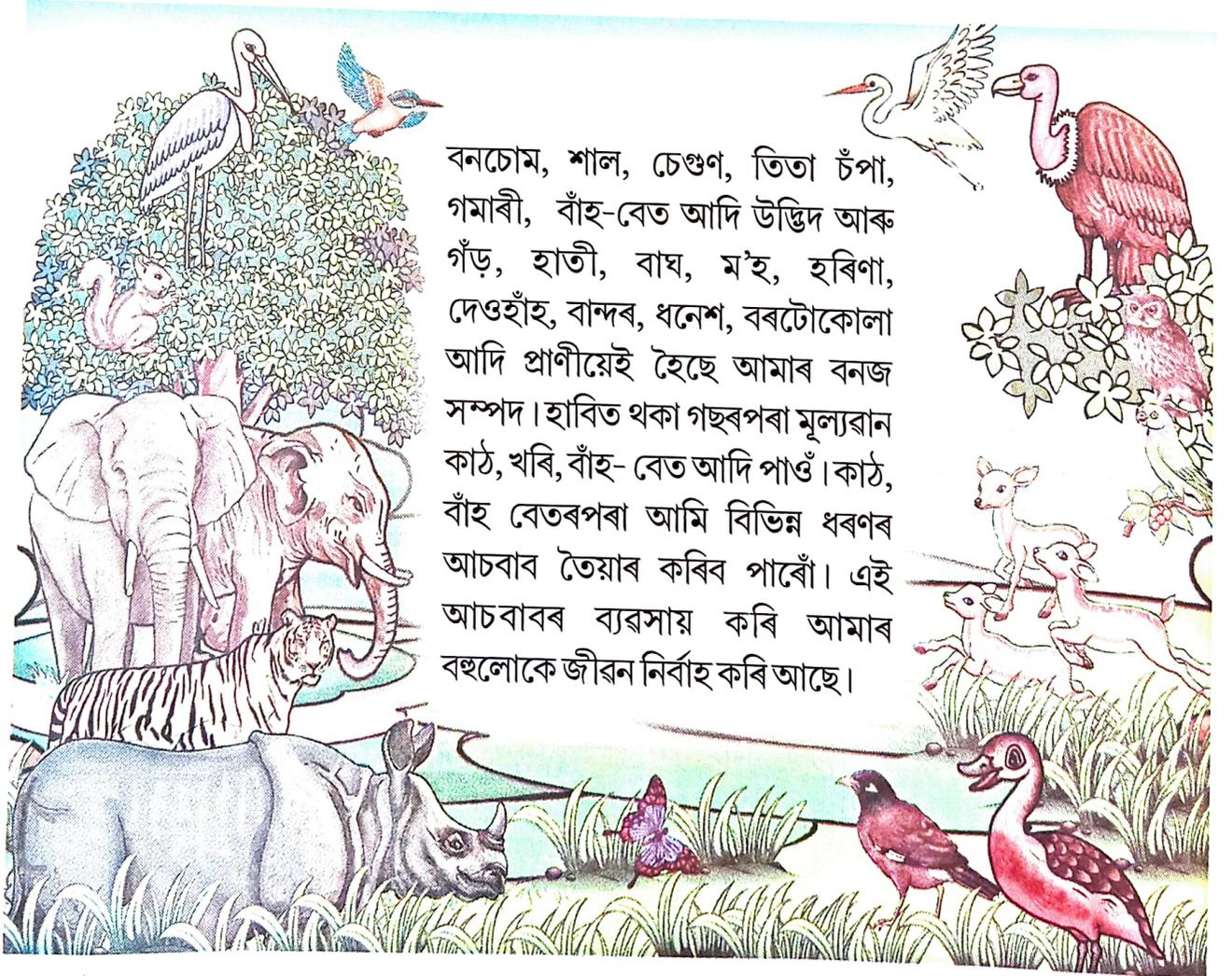
অসমৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদসমূহৰ বিষয়ে জানি লওঁ আহা—

(ক) কৃষিজাত সম্পদ : খেতি বা কৃষিৰপৰা আমি ধান, মাছ, সৰিয়হ আদি নানাবিধ শস্য আৰু ফল-মূল পোওঁ। এই সম্পদসমূহক আমি কৃষিজাত সম্পদ বুলি কওঁ।

ধান অসমৰ প্ৰধান কৃষিজাত শস্য।
 প্ৰচুৰ বৰষুণ হোৱা সাৰুৱা মাটি ধান
 খেতিৰ বাবে উপযোগী। ধানৰ
 উপৰি অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে
 মৰাপাট, তামোল-পাণ, সৰিয়হ,
 নাৰিকল, আম, কঁঠাল, মাটি-
 কঁঠাল, কল আদি হয়। লাও,
 বেঙেনা, মূলা, আদা, জলকীয়া,
 কচু আদি শাক-পাচলিও যথেষ্ট
 পৰিমাণে উৎপন্ন হয়।

(খ) বনজ সম্পদ : অসমৰ হাবিত নানাবিধ মূল্যবান গছ-গছনি, জীৱ-জন্তু, চৰাই-চিৰিকটি পোৱা যায়। এইবোৰেই আমাৰ বনজ সম্পদ। এই গছ-গছনি আৰু প্ৰাণীৰপৰা আমাৰ বহুতো উপকাৰ হয়। গছ-গছনিৰ অভাৱত প্ৰাণী জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। গছ-গছনিয়ে বায়ুমণ্ডলৰ প্ৰদূষণো দূৰ কৰে। আমাৰ বনজাত সম্পদসমূহক উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী এই দুভাগত ভগাব পাৰি।

বনচোম, শাল, চেণ্ডা, তিতা চঁপা,
 গমাৰী, বাঁহ-বেত আদি উদ্ভিদ আৰু
 গঁড়, হাতী, বাঘ, ম'হ, হৰিণা,
 দেওহাঁহ, বান্দৰ, ধনেশ, বৰটোকোলা
 আদি প্ৰাণীয়েই হৈছে আমাৰ বনজ
 সম্পদ। হাবিত থকা গছৰপৰা মূল্যবান
 কাঠ, খৰি, বাঁহ- বেত আদি পাওঁ। কাঠ,
 বাঁহ বেতৰপৰা আমি বিভিন্ন ধৰণৰ
 আচবাব তৈয়াৰ কৰিব পাৰোঁ। এই
 আচবাবৰ ব্যৱসায় কৰি আমাৰ
 বহুলোকে জীৱন নিৰ্বাহ কৰি আছে।

➤ সিপিঠিৰ ছবিত দেখা বনজ সম্পদসমূহক তলত দিয়াধৰণে ভগাওঁ আহা-

	উদ্ভিদ		প্ৰাণী
১।	বনচোম	১।	দেওহাঁহ

দলত আলোচনা কৰি লিখা।

➤ বনজ সম্পদসমূহে আমাক কেনেকৈ সহায় কৰে?

আমাৰ এই বনজ সম্পদসমূহ আমি আমাৰ লগতে আমাৰ ভৱিষ্যৎ বংশধৰসকলৰ বাবেও সংৰক্ষণ কৰিব লাগে। আমাৰ দেশৰ মাটিৰ পাঁচ ভাগৰ প্ৰায় এক অংশহে মাথোন অৰণ্যই আৱৰি আছে। আনহাতে অসমৰ অৰণ্য অঞ্চলে ইয়াৰ মুঠ মাটিকালিৰ প্ৰায় ৩০ শতাংশ নিৰূপণ কৰিছে। পৰিৱেশ সুস্থ কৰি ৰাখিবলৈ আমি অধিক গছপুলি ৰুব লাগে। অব্যবহৃত গছ-গছনি কটা বন্ধ কৰিব লাগে।

বনজ সম্পদ সংৰক্ষণৰ লগতে বন্যপ্ৰাণীক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰাটোও অতি প্ৰয়োজনীয়। ভাৰত তথা অসমত এই বন্যপ্ৰাণীসমূহৰ সুৰক্ষাৰ বাবে বহুতো ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান আৰু অভয়াৰণ্য আছে। সেইবিলাকে বন্যপ্ৰাণীসমূহক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰাৰ উপৰি গছ-গছনিসমূহকো সুৰক্ষা দিয়ে।

অসমৰ কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান এটা খড়্গযুক্ত গঁড়ৰ বাবে পৃথিৱী বিখ্যাত।
কাজিৰঙা, মানস, নামেৰী ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানত বাঘ সংৰক্ষণৰ প্ৰকল্প আছে।*

জানি লওঁ আহা-

প্ৰকৃতিক ভাল পোৱা আমাৰ মাজৰ এজন বিখ্যাত ব্যক্তি হ'ল 'অৰণ্য-মানৱ' যাদৱ পায়েং। যোৰহাটৰ ককিলামুখৰ ওচৰৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ চাপৰিত তেওঁ কেবাদশক জুৰি গছ ৰোপণ আৰু প্ৰতিপালন কৰি এক বনাঞ্চল গঢ়ি তুলিছে। এই বনাঞ্চলত বৰ্তমান টেকীয়াপতীয়া বাঘ, গঁড়, হাতী, বহুতো হৰিণা পহু, বন গাহৰি আদিৰ উপৰি শগুণকে ধৰি অনেক প্ৰজাতিৰ চৰায়ে বাস কৰি আছে। তেওঁৰ অৰণ্যখন অৰ্জুন, এজাৰ, কৰৈ, শিমলু আদি মূল্যবান গছ-গছনিৰে ভৰপূৰ। তেওঁৰ এই মহান কামৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে তেওঁক ২০১৫ চনত পদ্মশ্ৰী সন্মানেৰে সন্মানিত কৰে। ২০১২ চনৰ ২২ এপ্ৰিলৰ 'ধৰিত্ৰী দিৱস'ৰ দিনা জৱাহৰলাল নেহৰু বিশ্ববিদ্যালয়ে তেখেতক 'ভাৰতৰ অৰণ্য মানৱ' (Forest Man of India) খ্যাতিৰে বিভূষিত কৰে।

যাদৱ পায়েং

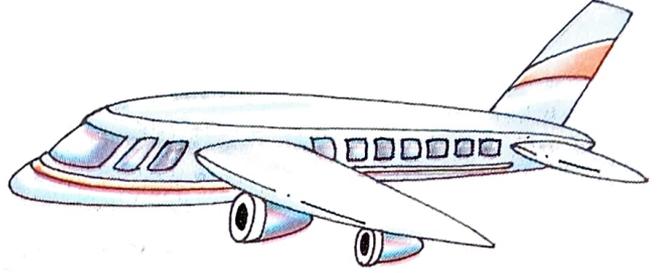
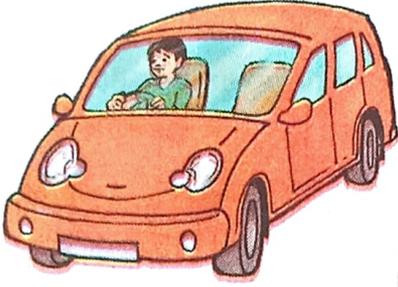
* তথ্য সূত্ৰ - ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান/অসম ৰাজ্যিক প'ৰ্টেল) Source : <https://assam.gov.in/as/about-us/402>

* Source : <https://forest.assam.gov.in/information>

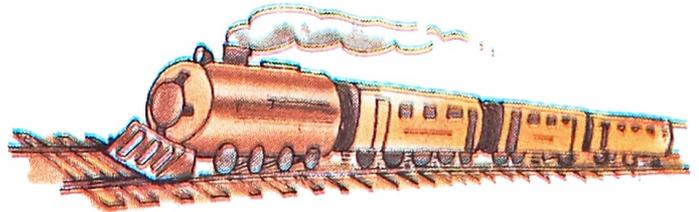
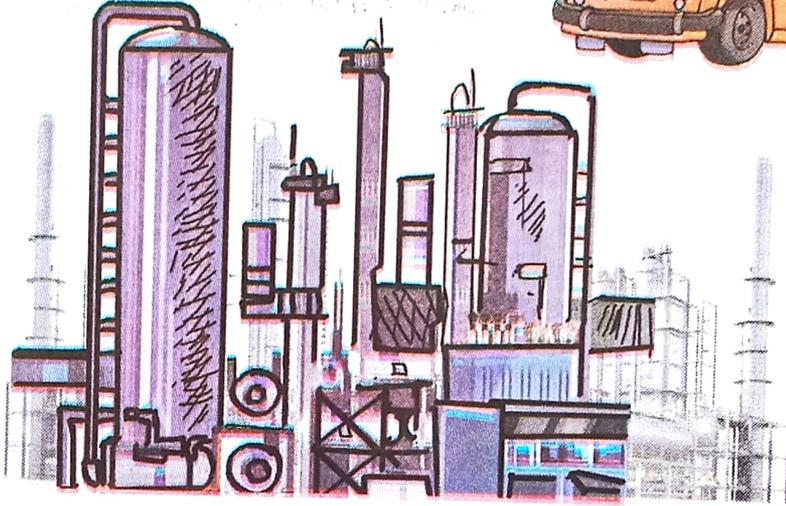
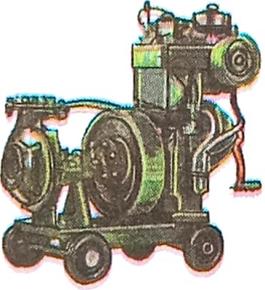
দলগত কাৰ্য (শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ সহায় ল'ব)

➤ তোমালোকৰ অঞ্চলত কি কি মূল্যবান গছ আছে তাৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

(গ) খনিজ সম্পদ : খাৰুৱা তেলৰ ক্ষেত্ৰত অসম ভাৰতৰ ভিতৰতে এখন চহকী ৰাজ্য। সেয়েহে অসমক 'পনীয়া সোণৰ ৰাজ্য' বুলি কোৱা হয়। ভূ-গৰ্ভত খাৰুৱা তেল, প্ৰাকৃতিক গেছ, কয়লা, চূণশিল আদি পোৱা যায়। ভূ-গৰ্ভত পোৱা এই সম্পদবোৰেই হৈছে খনিজাত বা খনিজ সম্পদ।

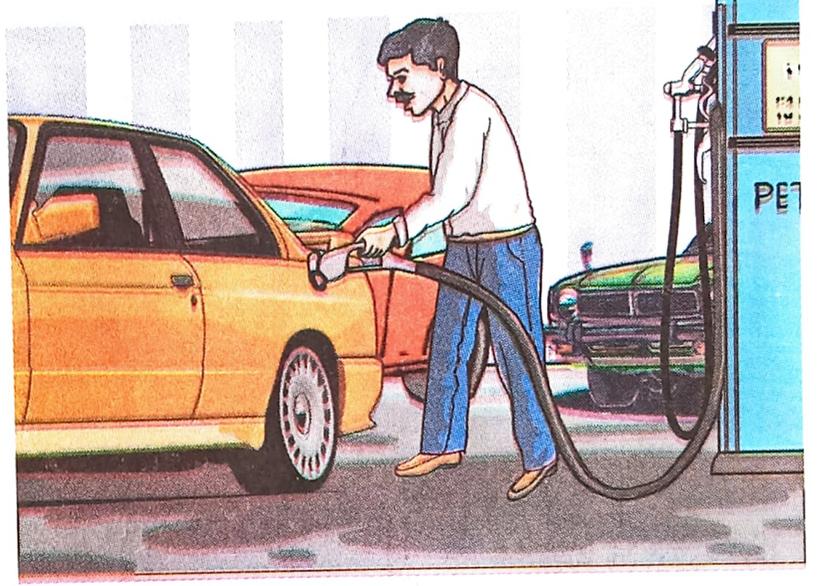
DAILY ASSAM

খনিজ সম্পদৰ ব্যৱহাৰ

➤ সিপিঠিৰ ছবিখন চাই আমি কি কি কামত খনিজ সম্পদ ব্যৱহাৰ কৰোঁ তালিকাত লিখা—

খনিজ সম্পদৰ নাম	কি কি কামত ব্যৱহাৰ হয়

ভূ-গৰ্ভৰ পৰা পোৱা খাৰুৱা তেল পোনে পোনে ব্যৱহাৰৰ বাবে উপযোগী নহয়। এই তেল পৰিশোধন কৰি কেৰাচিন, পেট্ৰ'ল, ডিজেল আদি উৎপাদন কৰা হয়। এইবিলাক আমি বিভিন্ন কামত যেনে - মটৰ গাড়ী, ৰে'ল গাড়ী আদিত ইন্ধন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰোঁ। খাৰুৱা তেলৰ লগত পোৱা প্ৰাকৃতিক গেছো ইন্ধন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। আমি ব্যৱহাৰ কৰি থকা মমবাতি, ভেচলিন, আলুকতৰা, নেফথেলিন আদি খাৰুৱা তেলৰ পৰাই তৈয়াৰ কৰা হয়।

ৰে'ল গাড়ী, কল-কাৰখানা আদি চলাবলৈ কয়লা ব্যৱহাৰ কৰা হয়। চূণশিল আমাৰ আন এবিধ খনিজ সম্পদ। চূণশিলৰ পৰা বিলাতী মাটি, চিমেন্ট আদি প্ৰস্তুত কৰা হয়।

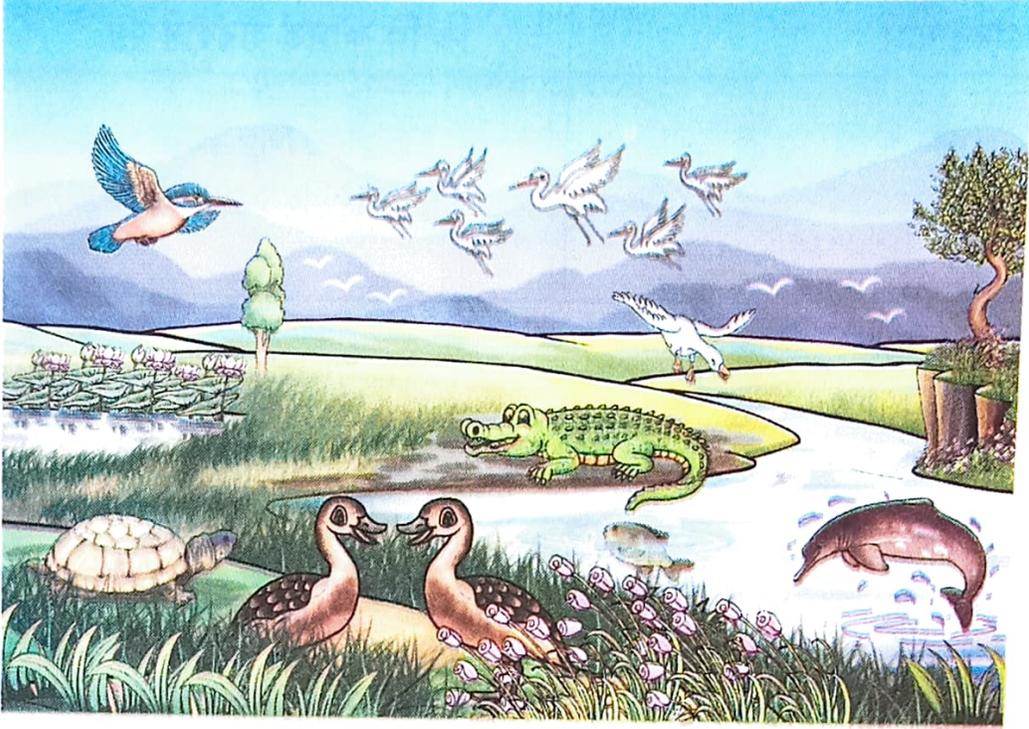
অসমৰ কাৰ্বি আংলং জিলাত অধিক পৰিমাণে চূণশিল পোৱা যায়।

চিন্তা কৰি লিখা—

- যান-বাহন চলাবলৈ আমাক কি কি ইন্ধন লাগে?
- গেছ-ষ্টোভ জ্বলাবলৈ কি ইন্ধনৰ প্ৰয়োজন?
- কল-কাৰখানা চলাবলৈ কি কি ইন্ধন লাগে?
- খাৰুৱা তেল নহ'লে আমাৰ কি অসুবিধা হ'ব?

DAILY ASSAM

(ঘ) জলজ সম্পদ :

ওপৰৰ ছবিত কি কি দেখিছা কোৱা-

নদ-নদী, খাল-বিল, পুখুৰী, আদিৰ পানী আমি বিভিন্ন কামত ব্যৱহাৰ কৰোঁ। পানীত বিভিন্ন প্ৰাণী, যেনে- মাছ, কাছ, ঘাঁৰিয়াল, শিছ আদি থাকে। এইবোৰ আমাৰ বৰ উপকাৰী। পানীত থকা উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীসমূহ আমাৰ জলজ সম্পদ।

শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু অভিভাৱকৰ পৰা জানি লৈ লিখা -

- তোমালোকৰ অঞ্চলত থকা নৈ বা উপনৈসমূহৰ নাম। (যদি আছে)
- নৈসমূহৰপৰা আমাৰ কি কি সুবিধা হয় কোৱা।

DAILY ASSAM

জানি লওঁ আহা-

নদীৰ পানী খালেৰে বোৱাই নি খেতি-পথাৰত দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। তদুপৰি নদীৰে নাও, জাহাজ আদি চলাই বেপাৰ-বাণিজ্যও কৰিব পাৰি। জোৰেৰে বৈ অহা পানীৰ সোঁতৰ পৰা টাৰবাইনৰ সহায়ত বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰা হয়। এই বিদ্যুৎ শক্তিক জলবিদ্যুৎ শক্তি বোলে। ই বিভিন্ন কল-কাৰখানা চলোৱা, ঘৰত বিদ্যুৎ যোগান ধৰাত সহায় কৰে।

সকলো প্ৰাকৃতিক সম্পদেই অতি মূল্যবান। এই সম্পদবোৰ যাতে প্ৰকৃতিৰ বুকুৰ পৰা নিঃশেষ হৈ নাযায় তাৰ বাবে সেইবোৰ আমি সংৰক্ষণ কৰিব লাগে।

অনুশীলনী

১। উত্তৰ লিখা-

- (ক) প্ৰাকৃতিক সম্পদ কাক বোলে ?
(খ) খনিজ সম্পদ কাক বোলে ?
(গ) অসমৰ প্ৰধান খনিজ সম্পদসমূহ কি কি ?
(ঘ) অসমক কিয় 'পনীয়া সোণৰ ৰাজ্য' বুলি কোৱা হয় ?
(ঙ) জলজ সম্পদ কি ?
(চ) অসমৰ তিনিবিধ কৃষিজাত সম্পদৰ নাম লিখা।
(ছ) তিনিবিধ বনজ সম্পদৰ নাম লিখা।

DAILY ASSAM

২। আমি কিয় প্ৰাকৃতিক সম্পদবোৰৰ সদ্ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে ?

৩। শুদ্ধ উত্তৰটোত '✓' চিন দিয়া-

- (ক) আলুকতৰা কয়লাখনিত পোৱা যায়।
(খ) চূণশিল এবিধ বনজ সম্পদ।
(গ) প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ আমি সদ্ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।
(ঘ) অসমৰ কাৰ্বি আংলং জিলাত খাৰুৱা তেল প্ৰচুৰ পৰিমাণে পোৱা যায়।
(ঙ) ভূ-গৰ্ভত পোৱা খাৰুৱা তেল পোনে পোনে ব্যৱহাৰৰ বাবে উপযোগী।

৪। 'ক' অংশৰ লগত 'খ' অংশ মিলোৱা-

'ক'	'খ'
কয়লা	বনজ সম্পদ
খাৰুৱা তেল	জলজ সম্পদ
গঁড়, হাতী	খনিজ সম্পদ
পানীত থকা প্ৰাণীসমূহ	পনীয়া সোণ

